Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet is er op gericht het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid op verschillende punten te wijzigen.

Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de ambities, vermeld in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 omtrent de hertekening van inburgering en het aanpassen van het integratiebeleid. Het nieuwe inburgeringsbeleid speelt in op de noden en uitdagingen van de 21ste eeuw. Het zal inburgeraars beter voorbereiden op onze maatschappij en hun kansen in onze samenleving aanzienlijk vergroten. We vragen daarbij een grotere inspanning van de inburgeraar en tegelijk bieden we de inburgeraar meer kansen door het aanreiken van de hefbomen om als een volwaardige burger in Vlaanderen te kunnen functioneren. Want dat is de finale doelstelling van het inburgeringsbeleid: nieuwkomers de noodzakelijke kennis en vaardigheden bijbrengen zodat ze volop kunnen deelnemen aan de samenleving.

Met de wijzigingen wil de Vlaamse overheid het inburgeringsbeleid slagkrachtiger maken, met oog voor verhoogde economische zelfredzaamheid, snelle actieve maatschappelijke participatie, doorgedreven taalverwerving en kennis van de Vlaamse waarden en samenleving.

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt voor de hertekening van het inburgeringstraject volgende kernelementen:

- Doelgroep strikter afbakenen: verzoekers om internationale bescherming van wie het verzoek nog in behandeling is bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen of de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, zullen niet langer in aanmerking komen voor een inburgeringstraject;
- Versterken van het inburgeringstraject: de evolutie van twee naar vier pijlers binnen het inburgeringstraject met als nieuwe pijlers de onmiddellijke inschrijving van elke

inburgeraar bij de VDAB om de economische zelfredzaamheid te versterken en het participatie- en netwerktraject van veertig uur;

- Aanscherpen van de resultaatsverbintenis: inburgeraars moeten de doelstellingen van de vier onderdelen behalen om te voldoen aan de inburgeringsplicht en om een attest te kunnen behalen. Slagen ze niet én hebben ze daarbij ook niet regelmatig deelgenomen, worden ze gesanctioneerd;
- Inburgering is niet langer gratis: het invoeren van een retributie voor de cursus en test maatschappelijke oriëntatie;
- Verdieping inburgeringscontract: het verduidelijken van de onderdelen van het inburgeringscontract, met o.a. de toevoeging van een richtinggevende timing en een bepaling betreffende de essentiële rechten en plichten die in onze samenleving moeten worden gerespecteerd;
- Inburgeringsresultaten delen: het faciliteren van het delen van gegevens met de Dienst Vreemdelingenzaken.
- Versterken taalniveau na het inburgeringstraject: verplichte inburgeraars die 2 jaar na het behalen van het inburgeringsattest niet werken of studeren zullen taalniveau B1 mondeling moeten behalen.

De modaliteiten op vlak van Nederlands als tweede taal zullen geregeld worden in de regelgeving voor het volwassenonderwijs. De VDAB zal de inburgeraars die bij hen ingeschreven zijn en die geen job hebben, geen opleiding volgen of niet studeren, net zoals elke werkzoekende begeleiden in de zoektocht naar werk en hen erop wijzen dat ze in dat geval binnen 24 maanden na succesvolle afronding van het inburgeringstraject taalniveau B1 mondeling (luisteren en spreken) behaald moeten hebben.

Een integratiebeleid voeren gaat uiteraard verder dan enkel inburgeringstrajecten aanbieden. Ook binnen onderwijs, werk, wonen, welzijn,... moet aandacht zijn voor personen van buitenlandse herkomst en moeten er maatregelen genomen worden om de participatie te bevorderen. Om gericht en slagkrachtig te werk te gaan, willen we binnen het integratiebeleid focussen op personen van buitenlandse herkomst. Rondtrekkende woonwagenbewoners en personen zonder wettig verblijf behoren niet langer tot de doelgroep van het integratiebeleid. Om het integratiebeleid te dynamiseren en alle betrokken domeinen te responsabiliseren en te ondersteunen in het voeren van een integratiebeleid werd de aanpak van het horizontaal beleid aangepast.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur
Beleidsveld: Gelijke Kansen en Integratie en Inburgering
Beleidsdoelstelling: Met ons inburgeringsbeleid bieden we nieuwkomers kansen en nodigen we hen uit om een actieve bijdrage te leveren aan onze samenleving.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 18 december 2020 werd het voorontwerp van decreet een **eerste keer principieel goedgekeurd** door de Vlaamse Regering:

- VR 2020 1812 DOC.1528-1
- VR 2020 1812 DOC.1528-2
- VR 2020 1812 DOC.1528-3

Op 28 januari 2021 verstrekte de **Vlaamse Onderwijsraad (Vlor)** haar advies. Hieronder wordt geduid welke wijzigingen werden aangebracht aan het voorontwerp van decreet naar aanleiding van het advies van de Vlor.

- Naar aanleiding van de opmerking van de Vlor dat de inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verplicht zijn zich in te schrijven bij Actiris en niet bij VDAB, werd het voorontwerp van decreet aangepast. In de artikelen met betrekking tot de verplichte inschrijving bij de VDAB werd daarom Actiris toegevoegd. Er werd ook verduidelijkt dat inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad verplicht zijn zich in te schrijven bij Actiris.
- Het voorontwerp van decreet wordt aangepast zodat duidelijk is dat regelmatige deelname aan de lessen NT2 zowel voor verplichte als voor rechthebbende inburgeraars gecontroleerd dient te worden. Het is belangrijk dat ook voor rechthebbende inburgeraars de regelmatige deelname wordt gecontroleerd in het kader van inburgering in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en voor personen met beperkte leercapaciteiten.

Op 26 januari 2021 verstrekte de **Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)** het advies nr. 2021/05. Hieronder wordt geduid welke wijzigingen werden aangebracht aan het voorontwerp van decreet naar aanleiding van het advies van de VTC.

- Wat betreft de informatie-uitwisseling met de Dienst Vreemdelingenzaken, werden de categorieën van persoonsgegevens verduidelijkt in artikel 14 van het voorontwerp van decreet. De bepaling met de bewaartermijn wordt geschrapt aangezien het Vlaams Parlement dit niet kan opleggen aan de Dienst Vreemdelingenzaken. De bewaartermijn zal opgenomen worden in een protocol als bedoeld in artikel 8 van het e-govdecreet.
- De essentiële elementen betreffende de verwerking van persoonsgegevens in het kader van onderzoek werden opgenomen in artikel 43 van het voorontwerp van decreet.

Op 1 februari 2021 verstrekte de **Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)** haar advies. Hieronder wordt geduid welke wijzigingen werden aangebracht aan het voorontwerp van decreet naar aanleiding van het advies van de SERV.

- Er wordt verwacht van ex-inburgeraars op beroepsactieve leeftijd dat zij 2 jaar na het behalen van hun inburgeringsattest als verplichte inburgeraar, kunnen aantonen dat ze niveau B1 mondeling hebben behaald. Indien zij dit niet kunnen aantonen en onvoldoende inspanningen geleverd hebben kunnen er sancties worden opgelegd. Personen die werken of studeren, of die gedurende een periode van 6 maanden onafgebroken gewerkt of gestudeerd hebben gedurende deze 2 jaar worden vrijgesteld van deze verplichting. De SERV merkte op dat voor ex-inburgeraars de vereiste om 6 maanden onafgebroken gewerkt te hebben niet is afgestemd op de realiteit van personen met een migratieachtergrond op de Vlaamse arbeidsmarkt. Werkenden geboren buiten de EU hebben namelijk vaker tijdelijke contracten. Naar aanleiding

van deze opmerking van de SERV wordt een delegatie toegevoegd aan de Vlaamse Regering om te bepalen wat begrepen wordt onder zes maanden onafgebroken werken en studeren. Op deze manier kunnen ook interim opdrachten, kortere beroepsopleidingen, werkplekleren en andere concrete stappen naar werk in aanmerking komen.

De repliek op de opmerkingen van de adviesraden waarvoor geen aanpassing van het voorontwerp van decreet vereist is, kan teruggevonden worden in de memorie van toelichting.

2. INHOUD

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2020 1812 DOC.1528-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 18 december 2020.

Voor de artikelsgewijze bespreking verwijzen we naar de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2020 1812 DOC.1528-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 18 december 2020.

B. ESR-TOETS

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2020 1812 DOC.1528-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 18 december 2020.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2020 1812 DOC.1528-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 18 december 2020.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Hiervoor verwijzen we naar de nota Vlaamse Regering VR 2020 1812 DOC.1528-1 bij de eerste principiële goedkeuring van 18 december 2020.

4. VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van decreet wordt na de tweede principiële goedkeuring voorgelegd voor advies aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaand voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid;
2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Bijlagen:

1. Memorie van Toelichting;

2. Advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) ontvangen op 28 januari 2021;
3. Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) ontvangen op 29 januari 2021;
4. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) ontvangen op 1 februari 2021.